

DR. JANET RITH-NAJARIAN
RIVER'S EDGE GEOGRAPHICS, P. O. BOX 453
BEMIDJI, MN 56601, USA
FAX: ++ 1 218 751 0154
E-MAIL: JRITH@VAX1.BEMIDJI.MSUS.EDU

(M. B.)

TEMATSKA ŠTEVILKA REC-OVEGA BILTENA ZA KREPITEV SODELOVANJA MED NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI IN LOKALNIMI SKUPNOSTMI

V Sloveniji aktivno deluje več kot 100 nevladnih organizacij, ki med svojimi dejavnostmi izvajajo tudi različne okoljevarstvene in naravovarstvene dejavnosti. V zadnjih letih je število teh organizacij skokovito naraslo, hkrati s tem pa se je močno povečal spekter njihovih dejavnosti. Kljub temu, da je delovanje nevladnih organizacij najpomembnejše ravno na lokalni ravni, saj so le-te ponavadi dobre poznavalke razmer in pomembne vzpodbujevalke rešitev, pa so primeri, kjer so lokalne oblasti to prepoznale le redki in bolj izjema kot pravilo.

Usmerjanje v trajnostni razvoj postavlja pred lokalne skupnosti potrebo po združevanju in vključevanju vseh razpoložljivih sil; potenciale, ki jih nevladne okoljske in naravovarstvene organizacije nedvomno skrivajo, je namreč mogoče izkoristiti le z boljšim medsebojnim poznavanjem in komunikacijo obeh partnerjev.

Upamo, da bo ta pobuda, zapisana v tematski aprilski številki REC-ovega Biltena obrodila sadove; navsezadnje gre le za prepoznavanje in združevanje interesov, ki naj bi nam bili vsem skupni. Med predstavitvami desetih nevladnih organizacij je našlo svoje mesto tudi Slovensko odonatološko društvo. Večji del vsebine, nekoliko podrobneje je bil predstavljen še projekt Bloška planota - močvirni biser Notranjske, povzemamo v naslednjih vrsticah:

Slovensko odonatološko društvo je bilo ustanovljeno leta 1992 (registrirano leta 1993) z namenom oživiti zanimanje za kačje pastirje (lat. *Odonata*) v Sloveniji ter povezati ljudi, ki se za to skupino žuželk zanimajo. Čeprav ima društvo sedež v

Ljubljani, potekajo favnistične, ekološke in naravovarstvene raziskave povsod po Sloveniji. Trenutno ima Slovensko odonatološko društvo 35 članov, večinoma študentov biologije, biologov in ljubiteljskih naravoslovcev.

Izdajamo društveno glasilo *Exuviae*, ki je namenjeno objavi strokovnih in znanstvenih odonatoloških člankov avtorjev iz prostora Alpe-Jadran ter društveni bilten *Erjavecija*, v katerem objavljamo novice, vabila, skratka karšnekoli informacije v zvezi s kačjimi pastirji.

V Slovenskem odonatološkem društvu posvetimo precej pozornosti tudi izobraževalni dejavnosti. Poleg priložnostnih srečanj in predavanj, redno organiziramo pomladne strokovne delavnice za določanje odraslih kačjih pastirjev, njihovih ličink in levov. Tako smo od leta 1993-1998 organizirali po dve na leto, poleg tega pa še nekaj poletnih strokovnih terenskih ekskurzij, kjer osvojeno znanje preiskusimo na terenu.

Bogate izkušnje imamo tudi pri organizaciji mednarodnih znanstvenih srečanj. Tako je Slovensko odonatološko društvo v juliju 1994 organiziralo I. Odonatološki simpozij za področje Alpe-Jadran; na njem je sodelovalo 37 udeležencev iz 12 evropskih držav. Med najpomembnejše projekte zadnjih let sodi nedvomno organizacija XIV. svetovnega odonatološkega simpozija med 12. in 23. julijem 1997 v Mariboru. Na tem uglednem mednarodnem srečanju smo gostili 73 udeležencev iz kar 23 držav sveta.

Zelo pomemben segment delovanja Slovenskega odonatološkega društva je plodno sodelovanje s sorodnimi nevladnimi organizacijami, predvsem na področjih organizacije raziskovalnih taborov, izobraževanja mladine in naravovarstvenih prizadevanj. V sodelovanju z ZOTKS - Gibanjem znanost mladini in Društvom za proučevanje dvoživk in plazilcev, organiziramo poletne mladinske raziskovalne taborne (Veržej '94, Podzemelj '95, Spodnje Duplje '96, Čatež '97), ki niso namenjeni le članom društva, ampak se jih vsako leto udeleži okoli 40 mladih naravoslovcev iz vse Slovenije. Člani Slovenskega odonatološkega društva redno sodelujejo tudi kot mentorji na mnogih drugih raziskovalnih taborih, kjer dopolnjujejo program z raziskavami kačjih pastirjev, vodnih in močvirskih življenjskih okolij ter varovanja le-teh. Povejmo še, da so podatki, zbrani na tovrstnih taborih, direktno uporabni kot gradivo pri inventarizaciji favne in flore Slovenije, hkrati pa raziskovalni tabori in srečanja pomembno dvigujejo naravovarstveno in okoljsko zavest v širšem prostoru.

Omenimo tudi, da je v letu 1997 Slovensko odonatološko društvo sodelovalo v akciji *Rastlina žival in biotop leta 1997*, ki jo za mlade naravoslovce v osnovnih in srednjih šolah že nekaj let vzorno organizirata Prirodoslovno društvo Slovenije ter Slovenski sklad za naravo.

Prav gotovo najpomembnejši projekt Slovenskega odonatološkega društva je izdelava Atlasa kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom, ki je v knjižni obliki izšel pod okriljem Centra za kartografijo favne in flore v začetku julija 1997. V publikaciji so predstavljene naravne danosti Slovenije s stališča

bivališč kačjih pastirjev, sledi poglavje o metodologiji kartiranja in obdelavi podatkov ter predstavitev posameznih vrst kot najobsežnejši del atlasa. Tako je vsaka vrsta podrobno predstavljena v pisni obliki, njena razširjenost pa je prikazana na reliefnem zemljevidu Slovenije. Posebno poglavje je namenjeno naravovarstvu in rdečemu seznamu ter združbam, delo pa zaključujejo barvne fotografije vseh vrst kačjih pastirjev najdenih v Sloveniji, in fotografije glavnih tipov njihovih bivališč. Z izdajo publikacije je zaključena le ena od faz projekta, ki živi in se razvija še naprej. Podatkovno skladišče s prek 15000 favnističnimi podatki je namreč zasnovano tako, da daje takojšen vpogled v stanje favne kačjih pastirjev določenega območja in na ta način je naše znanje in delo tudi direktno uporabno v naravovarstvene namene.

Za konec še dodajmo, da ima Slovensko odonatološko društvo mlado članstvo, krog aktivnih sodelavcev pa se od ustanovitve širi, prav tako se večja intenziteta in kvaliteta njihovega udejstvovanja. Za društvo je značilna visoka stopnja prostovoljnega dela ter odprta, nesebična komunikacija in sodelovanje med člani. Kot pomankljivost našega delovanja je morda šteti nekoliko skromnejša konkretna naravovarstvena prizadevanja, čemur nameravamo v prihodnosti vsekakor posvetiti več pozornosti. Pri tem nam bo zagotovo v pomoč Atlas kačjih pastirjev Slovenije z Rdečim seznamom, v želji po informiranju in osveščanju javnosti pa kakopak ne bomo pozabili na pripravo zloženek ter brošur. Glavni problem našega delovanja je seveda financiranje naših dejavnosti, saj večji del sredstev, ki jih pridobimo s članarinami, namenimo izdajanju društvenega glasila in biltena. Uresničitev naših idej je tako odvisna od uspeha na redkih "tematskih" razpisih, upamo pa, da bomo v prihodnosti deležni večje pozornosti tudi s strani lokalnih skupnosti. Vkolikor nam je namreč želja po raziskovanju in ohranjanju narave skupna, je za korak do uspešnega partnerstva dovolj že ponujena roka...

Povzeto po: *Predstavitve NVO: Slovensko odonatološko društvo*. Bilten (april 1998), Regionalni center za okolje za srednjo in vzhodno Evropo, Ljubljana, str. 9-10.

(M. B.)

"III. ODONATOLOGICAL SYMPOSIUM OF THE ALPS - ADRIATIC REGIONAL COMMUNITY"

NARODNI PARK PAKLENICA, HRVAŠKA, 18. - 24. JULIJ, 1998

Po dveh uspešno organiziranih "Alpe - Adria" simpozijih, leta 1994 v Mariboru in leta 1996 na Dunaju, nas slovenske odonatologe pričakuje tretje tovrstno srečanje, ki se bo godilo v Dalmaciji, natančneje v narodnem parku Paklenica. Kraj odvijanja Simpozija se je tako z otoka Cresa premaknil